

NACIONALINĖS SVARBOS KRYPTYS LIETUVOS ENERGETIKOJE

**LSDP Energetikos komiteto pirmininkė
BIRUTĖ VĖSAITĖ**

2012 m. rugsėjo 27 d.

Elektros energetikos ūkis

- ❑ Ūkis nugyventas finansų ir kadro sąskaita.
- ❑ 2011 m. finansiniai įsipareigojimai siekia 2,2 mlrd.Lt. Tačiau nepaisant to buvo mokami didžiuliai dividendai akcininkams. O tai yra jungtims skirti pinigai.
- ❑ Lietuvos elektrinė. Kombinuoto ciklo bloke aptikta 2400 defektų, tačiau elektros energijos tiekimo stabilumui užtikrinti vistiek LE planuoja pagaminti 1,5 TW elektros energijos. Patikimumui užtikrinti užtektų pusės šio kiekio, o kita dalis galėtų būti išdalinta kogeneracinėms elektrinėms (didžiuosiuose miestuose, ypačingai perėjusiems prie biokuro), taip sumažintume vartotojams išlaidas už šilumą ir sutaupytume iki 150 mln.Lt. už brangias importines dujas, o be to ir kapitalas nebūtų išvežamas iš Lietuvos.

Elektros energetikos ūkis

- ❑ Vyksta kvalifikuoto personalo mažinimas saugumo sąskaita. LE tapo ERNST & YOUNG filialu.
- ❑ Optimizavimo pasėkoje – administracija išsipūtė energetikų-remontininkų sąskaita. Nuo 2013 m. Kauno HES – be personalo. Kauno miestas gali atsidurti po vandeniu.
- ❑ Užuot modernizavus esamus pajėgumus, statomas naujas biokuro katilas. Elektrėnai – Katilėnai. (taip juokauja žmonės)

Šilumos ūkis

- ❑ Prarastas pasitikėjimas valstybe.
- ❑ Pagal pragyvenimo lygį tapome pačia brangiausia valstybe su žemiausiomis algomis ir pensijomis. Žmonės paniškai bijo šildymo sezono, daugiau nei pusė gyventojų kenčia energetinį skurdą.
- ❑ Per 4 valdymo metus šildymo kainos tik kilo, nors Kubilius ir Sekmoka prisiekinėjo jas mažinti.
- ❑ Pagal JESICA programą modernizuoti tik 6 daugiabučiai. Fragmentiška valstybės parama perėjimui prie biokuro.

Šilumos ūkis

- ❑ **VKEKK parengė naujos redakcijos Šilumos ūkio įstatymo projektą ir siūlo iš esmės reformuoti šilumos sektoriaus reglamentavimą.**
- **Projekte:**
- **Sugriežtinta investicinių procesų priežiūra ir koordinavimas** – sektoriaus dalyviai privalo suderinti savo ilgalaikes investicines programas su Šilumos sektoriaus strategija, specialiaisiais savivaldybių planų sprendiniais, aiškiai įstatymuose suformuluotais valstybės tikslais sektoriuje. Komisija, vertindama investicinius planus šiuo aspektu, turi teisę teikti privalomus nurodymus ūkio subjektams dėl investicijų projektų, įskaitant įpareigojimą skirti investiciniams projektams dalį pelno.

Šilumos ūkis

- **Suformuojamas konkurenciją sektoriuje skatinančių instrumentų rinkinys** – teisė reguliuoti vertikaliai susijusius asmenis, jei tai turi reikšmingą įtaką sektoriaus dalyvių veiklos rezultatams ir sektoriaus konkurencinei būklei; nuostatos, skatinančios nepriklausomą gamybą, ypač panaudojant alternatyvius išteklius; užtikrinamas nediskriminacinės teisės naudotis tinklų infrastruktūra tiek gamintojams, tiek vartotojams (kitiems šilumos gavėjams).
- **Mažmeninė veikla (tiekimas) pastato viduje tampa visiškai atskirta nuo infrastruktūros valdytojų interesų** – sistemos operatorius lieka atsakingas už centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos techninį eksploatavimą ir saugumą, tačiau mažmeninę tiekimo (paskirstymas, bilingas ir pan.) veiklą (už įvado) vykdo su sistemos operatoriumi nesusiję asmenys, vertinant Konkurencijos įstatymo prasme.

Šilumos ūkis

- **Vartotojai įgalinami savo sprendimais nesudėtingai keisti pastatų šildymo būdą:** vartotojai bendru sutarimu gali nuspręsti performuoti savo pastato šildymo būdą į alternatyvų būdą; arba vartotojai bendru sutarimu gali nuspręsti performuoti savo pastato šildymo būdą į alternatyvų būdą, tačiau palikti technines priemones ir galimybes, esant poreikiui, naudoti centralizuota sistema tiekiamą šilumą, kaip ne nuolatinį šilumos šaltinį; vartotojai įgalinami patys imtis iniciatyvos ir priimti sprendimus dėl gamintojo pasirinkimo ir tiekėjo pasirinkimo (gamybos ir tiekimo segmentai pereina į visišką demonopolizaciją).
- **Apskaitos ir kainodaros reglamentavimo pakeitimai** – numatomas apskaitų atskyrimas ir sąnaudų paskirstymas pagal reguliuojamas/nereguliuojamas veiklas bei verslo vienetus, atsižvelgiant į vertikaliai integruotų sektoriaus dalyvių vertės grandinę; galutinės kainos prilyginamos sąnaudoms, įskaitant investicijų grąžą.
- **Atskiriamos ir aiškiai išgryninamos funkcinės** šiame sektoriuje veikiančių institucijų sritys.

Šilumos ūkis

- ❑ **Socialdemokratų Energetikos strategijos prioritetai:**
 - ❖ Taupiau naudoti energiją, tam paruošėme naują Daugiabučių namų modernizavimo programą
 - ❖ Iškastinį kurą keisti biomase
 - ❖ Centralizuotam šildymui naudoti atsinaujinančius energijos išteklius ir išrūšiuotas atliekas
 - ❖ Kaip paskatinamąsias priemones naudoti mokesčių lengvatas ir finansinę paramą biomasės naudojimo infrastruktūrai

Visagino atominė elektrinė

- ❑ Tokiai valstybei kaip Lietuva šis projektas pernelyg brangus ir rizikingas, o energetinė nepriklausomybė yra taip pat svarbi kaip ir ekonominė nepriklausomybė.
- ❑ Nėra garantijų dėl regioninių partnerių dalyvavimo.
- ❑ Kadangi tai yra 1350 MW galingumo reaktorius kyla didelių problemų dėl momentinio rezervo užtikrinimo ir sinchronizavimo su kontinentine Europa. Šiam tikslui reikalingos dvi jungtys su Lenkija.

Visagino atominė elektrinė

- ❑ **Pirmoji LitPol Link jungtis stipriai vėluoja dėl kliūčių iš Lenkijos pusės, o antrosios likimas visiškai neaiškus. Sinchronizacijos su kontinentine Europa galimybių studija bus pabaigta tik 2013 metais.**
- ❑ **Darbo partija savo programoje šį projektą palaiko su išlyga, kad galutinį sprendimą priims 2015 metais. Tačiau mokesčių mokėtojų lėšos švaistomos jau dabar: šiam projektui išleista daugiau nei 200 mln.Lt, o 2011 metais - 108 mln.Lt.**

SGD TERMINAS

- ❑ **Socialdemokratai palaiko SGD terminalą, kaip dujų tiekimo alternatyvą**
- ❑ **Projektas neskaidrus, nėra aiškūs terminai ir finansavimo šaltiniai**
- ❑ **Esamo magistralinio dujotiekio pralaidumas yra 5 kartus mažesnis, kad galėtų būti išnaudotas esamas terminalo potencialas 4 mlrd.kub.m. per metus ir netgi nutiesus magistralinio dujotiekio atšaką Jurbarkas-Klaipėda terminalas galės patiekti 1,7 mlrd.kub.m. per metus.**

SGD TERMINAS

❑ **Socialdemokratai teigia:**

- ✓ **SGD terminalas turėtų tarnauti visam Baltijos regionui su saugykla Inčiukalnyje. Tenka apgailestauti, kad konservatoriai išardė dar Kirkilo vyriausybės pradėtą SGD projektą, kuriame 20 proc. turėjo Achema, kaip viena didžiausių gamtinių dujų vartotoja Lietuvoje. Šiandieną terminalas jau būtų veikęs, o Lietuva nebūtų priversta mokėti aukščiausių kainų ES už dujas.**

SGD TERMINAS

- ❑ Nerimą kelia privalomas dujų kiekio pirkimas iš terminalo (25 proc.) ir dar vienas dujų kainų šuolis dėl terminalo statybos kaštų įskaičiavimo į perdavimo tarifą.
- ❑ Nors laivas jau išigytas neaiškus dujų tiekėjas

JUNGTYYS

(LitPol Link ; Nord Balt projektai)

- ❑ **Bendra Baltijos valstybių energetikos strategija**
- ✓ **Tik bendradarbiavimas su kaimynais užtikrintų energetinį saugumą ir atpigintų energetinių infrastruktūros projektų kaštus bei priklausomybę nuo vieno energijos šaltinio.**
- ❑ **Vienintelis sėkmingai įgyvendinamas projektas yra Nord Balt - jungtis su Švedija, kuris buvo pradėtas dar A.Brazausko valdymo laikotarpyje.**

ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI (AEI)

- ❑ **Prioritetas biomasei.** Tai alternatyva brangioms importinėms dujoms ir darbo vietos kaimo žmonėms.
- ❑ **Tobulinti biokuru prekybos modelį,** kadangi įkurta birža vėluoja pradėti darbą.
- ❑ **Sukuriamos dirbtinės kliūtys** vėjo ir saulės jėgainių projektų įgyvendinimui
- ❑ **Socialdemokratai pasisako** už „žaliosios“ ekonomikos ir „žaliosios“ energetikos vystymą. Naudojant vietinius atsinaujinančius energijos šaltinius leis suformuoti gamybos, aptarnavimo, techninio serviso infrastruktūrą, sukurs naujas darbo vietas žmonėms.

Ačiū už dėmesį